

AANVULLEND ECOLOGISCH ONDERZOEK

TUSSEN DE HOOGENBOSCHWEG, OEL-
OVENSTRAAT EN BOUWBERGSTRAAT

TE BRUNSSUM

Ecologie

Rapportage aanvullend ecologisch onderzoek tussen de Hoogenboschweg, Oelovenstraat en Bouwbergstraat te Brunssum

Opdrachtgever	Tonnaer Parklaan 21 5261 LR Vught
Rapportnummer	9733.004
Versienummer	D1
Status	Eindrapportage
Datum	5 augustus 2019
Vestiging	Limburg Rijksweg Noord 39 6071 KS Swalmen 0475 - 504961 swalmen@econsultancy.nl
Opsteller	A.H.J. Buijs-Schumacher, BSc
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	ing. M.H.M. Gijsbers
Paraaf	

Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en -onderzoeksbureaus en werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en behartigt de belangen van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde protocollen en richtlijnen voor onderzoek. Het onderzoek betreft echter een momentopname en geeft een inschatting van de aanwezigheid van beschermde soorten op de onderzoekslocatie. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is nooit met zekerheid uit te sluiten. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING	2
	2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	2
	2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie	3
3	RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK.....	4
4	ONDERZOEKSMETHODIEK	5
5	ONDERZOEKSRESULTATEN.....	6
6	TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING	7
7	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	8

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van Tonnaer opdracht gekregen voor het uitvoeren van een aanvullend ecologisch onderzoek tussen de Hoogenboschweg, Oelovenstraat en Bouwbergstraat te Brunssum.

Het aanvullend ecologisch onderzoek is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging en naar aanleiding van de resultaten van de quickscan flora en fauna die Econsultancy in juli 2019 op de onderzoekslocatie heeft uitgevoerd (rapport 9733.002 d.d. 29 mei 2019).

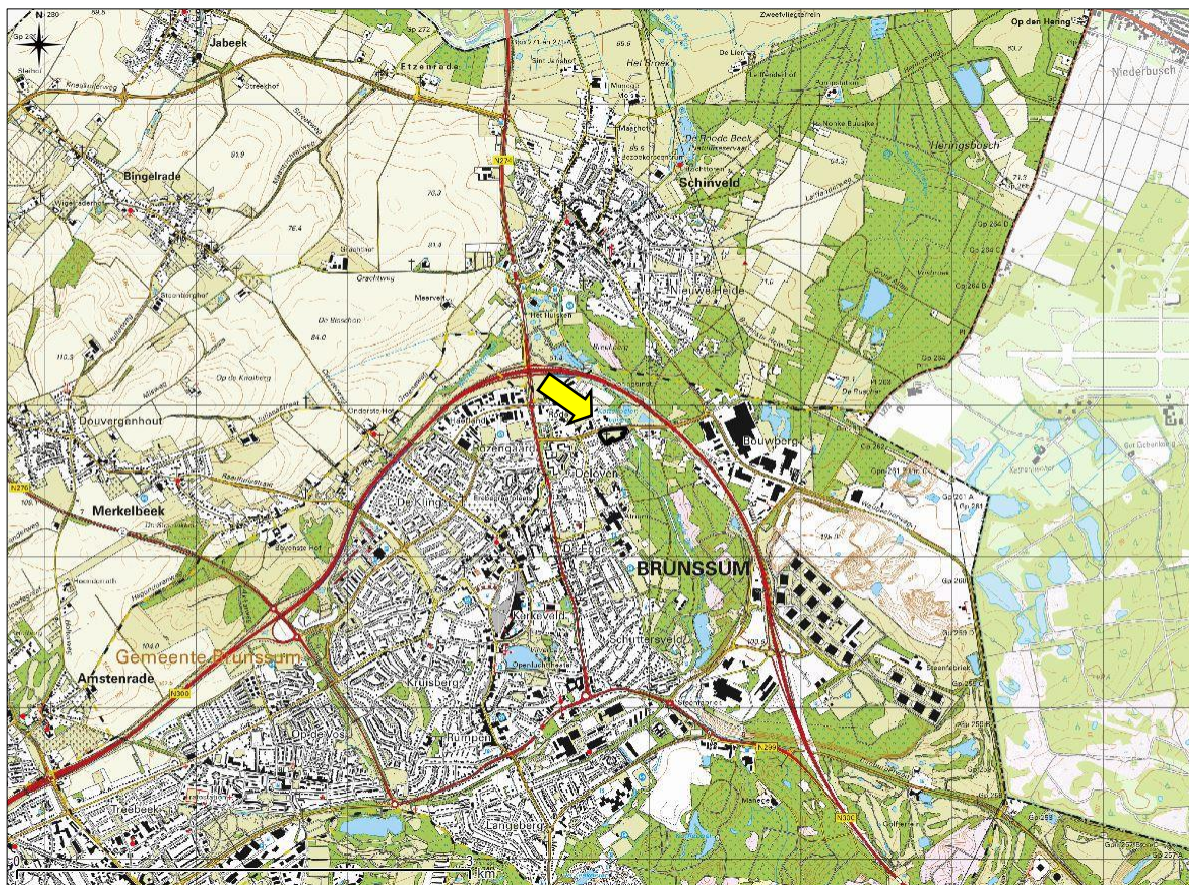
Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie ($\pm 11.050 \text{ m}^2$) ligt tussen de Hoogenboschweg, Oelovenstraat en Bouwbergstraat, aan de rand van de kern van Brunssum (zie bijlage 1).

Volgens de topografische kaart van Nederland zijn de coördinaten van het midden van de onderzoekslocatie $X = 196.770$, $Y = 329.810$.

Figuur 1. Topografische ligging onderzoekslocatie (zwart omlijnd).

De onderzoekslocatie is onbebouwd en bestaat uit braakliggend terrein begroeid met grasland met aan de zuidkant een bomenrij van rode esdoorn en aan de westkant een gewone robinia. Het terrein is al verschillende eeuwen in gebruik door de mens (in de middeleeuwen lag hier een pottenbakkersfabriek). In een recenter verleden heeft een bakkerij op het terrein gelegen. Op het terrein is sprake van een grasland met vegetatie die behoort bij een locatie die lang door mensen gebruikt is (voedselrijke, zure en vochtige bodem). Het geheel doet parkachtig aan.

Figuur 2. Bomenrij van rode esdoorn

Figuur 3. Gewone robinia

Ten noorden van de onderzoekslocatie bevinden zich woonhuizen met siertuinen evenals ten westen, ten oosten en ten zuiden van de onderzoekslocatie.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie

De opdrachtgever is voornemens het terrein te gaan ontwikkelen door middel van het realiseren van een aantal bouwkavels. Hiertoe dient het aanwezige groen te worden verwijderd (ook de aanwezige bomen zullen gekapt worden). De precieze indeling is nog niet bekend.

3 RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK

Uit de quickscan blijkt dat, om de effecten van de ingreep volledig te kunnen toetsen aan de Wet natuurbescherming er op sommige punten meer informatie is benodigd (zie tabel I):

Tabel I. Overzicht geschiktheid onderzoekslocatie voor soortgroepen en te nemen vervolgstappen

Soortgroep		Geschied habitat	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffings-aanvraag	Bijzonderheden / opmerkingen*
Broedvogels	algemeen	ja	ja	nee	nee	het verwijderen van nestgelegenheden buiten het broedseizoen uitvoeren
	jaarrond beschermd	ja	ja	ja	afhankelijk van nader onderzoek	aanvullend onderzoek naar spotvogel
Vleermuizen	verblijfplaatsen	nee	nee	nee	nee	-
	foerageergebied	ja	nee	nee	nee	-
	vliegroutes	nee	nee	nee	nee	-
Grondgebonden zoogdieren		ja	mogelijk	nee	nee	aandacht voor zorgplicht tav. soorten als konijn, egel, mol en verschillende muissorten
Amfibieën		minimaal	mogelijk	nee	nee	aandacht voor zorgplicht ten aanzien van gewone pad en bruine kikker
Reptielen		nee	nee	nee	nee	-
Vissen		nee	nee	nee	nee	-
Libellen en dagvlinders		nee	nee	nee	nee	-
Overige ongewervelden		nee	nee	nee	nee	-
Vaatplanten		nee	nee	nee	nee	-
Gebiedsbescherming		Gebied aanwezig	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Vergunningplicht	
Natura 2000		2,0 km	nee	nee	nee	-
Natuurnetwerk Nederland		50,0 m	nee	nee	nee	-
Houtopstanden		nee	nee	nee	nee	mogelijk geldt een gemeentelijke kapverordening

* Wijzigingen in het planvoornemen kunnen van invloed zijn op de uitkomst van het onderzoek.

Spotvogel

Voor de spotvogel geldt dat deze vogelsoort voldoende flexibel is om binnen hun territoria een nieuw nest te bouwen en is daardoor niet jaarrond beschermd. Wel geldt voor deze soort dat zij dusdanig kwetsbaar is dat de functionaliteit van het leefgebied niet achteruit mag gaan. Het verwijderen van de bomen en vegetatie op de onderzoekslocatie kan mogelijk leiden tot nadelige effecten op de functionele leefomgeving van deze soort. Voor deze soort geldt dat getoetst moet worden of de spotvogel op de onderzoekslocatie broedt of aanwezig is en of er voldoende leefgebied in de omgeving van het plangebied aanwezig blijft.

4 ONDERZOEKSMETHODIEK

Ten aanzien van de spotvogel zijn tussen 10 mei en 15 juli twee veldbezoeken uitgevoerd, gedurende de ochtend. Deze veldbezoeken waren gericht op de aanwezigheid van nestlocaties van spotvogels, de aanwezigheid van spotvogels zelf en of in de omgeving voldoende alternatief leefgebied voor de spotvogel is. De veldbezoeken zijn in de ochtend van 3 en 10 juli 2019 uitgevoerd. Tijdens de veldbezoeken is gelet op zingende en/of broedende spotvogels. De zang geeft vaak de locatie van het (toekomstig) nest aan, ook de alarmroep van de spotvogel kan wijzen op een nestlocatie. De onderzoeksopzet is conform hetgeen is voorgeschreven in de telrichtlijnen voor spotvogel door Sovon.

Tijdens de veldbezoeken waren de weersomstandigheden voor het waarnemen van spotvogels gunstig. Tijdens de veldbezoeken lag de temperatuur tussen de 17 en 23 °C. Er stond weinig tot geen wind, het was helder tot half bewolkt en er was geen sprake van neerslag.

5 ONDERZOEKSRÉSULTATEN

In het onderzoeksgebied zijn geen spotvogels waargenomen. Ook zijn in de aanwezige bomen geen spotvogelnesten of andere vogelnesten aangetroffen tijdens het veldonderzoek. Daarnaast is gebleken dat in de directe omgeving van de onderzoekslocatie voldoende alternatief leefgebied beschikbaar is (zie figuur 4). Dit alternatief leefgebied bestaat uit parkachtige groene gebieden met gelaagdheid in de begroeiing.

Op en vlakbij de onderzoekslocatie zijn wel zwarte roodstaarten, merels, huismussen, houtduiven en enkele andere algemene soorten die binnen de bebouwde kom voorkomen waargenomen. Echter deze soorten zijn, op huismussen na, niet jaarrond beschermd. Voor deze soorten is in de directe omgeving voldoende alternatief aanwezig.

Figuur 4. Rood omlijnd: alternatief geschikt leefgebied voor de spotvogel (zwart omlijnd: onderzoekslocatie)

6 TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING

De spotvogel valt onder het beschermingsregime van artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren te vernielen of te beschadigen, of nesten van de vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden de vogels opzettelijk te storen.

In het onderzoeksgebied zijn geen spotvogels of nesten van spotvogels aangetroffen tijdens het veldonderzoek. Daarnaast is gebleken dat in de directe omgeving van de onderzoekslocatie voldoende alternatief leefgebied beschikbaar is (langs de Brunsummerheide). Er is dus geen sprake van overtreding van de Wet natuurbescherming.

7 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Econsultancy heeft in opdracht van Tonnaer een aanvullend ecologisch onderzoek uitgevoerd aan de tussende Hoogenboschweg, Oelovenstraat en Bouwbergstraat te Brunssum.

Het aanvullend ecologisch onderzoek is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging en naar aanleiding van de resultaten van de quickscan flora en fauna die Econsultancy in juli 2019 op de onderzoekslocatie heeft uitgevoerd (rapport 9733.002).

De opdrachtgever is voornemens het terrein te gaan ontwikkelen door middel van het realiseren van een aantal bouwkavels. Hiertoe dient het aanwezige groen te worden verwijderd (ook de aanwezige bomen zullen gekapt worden). De precieze indeling is nog niet bekend.

Op basis van het aanvullend ecologisch onderzoek is beoordeeld of er bij de uitvoering van de plannen sprake zal zijn van overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van de spotvogel.

Conclusie

In het onderzoeksgebied zijn geen spotvogels of spotvogelnesten waargenomen tijdens het veldonderzoek. Daarnaast is gebleken dat in de directe omgeving van de onderzoekslocatie voldoende alternatief leefgebied beschikbaar is (langs de Brunssummerheide). Er is dus geen sprake van overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van de spotvogel.

Verklarende woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/EHS hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/ EHS, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of verblijfplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kun oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is gemaakt om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Wet natuurbescherming significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Vaste rust- of verblijfplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of verblijfplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kans sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Is een vleermuisverblijfplaats anders dan een kraamverblijf. Buiten de kraamperiode worden deze door vrouwtjes gebruikt, binnen de kraamperiode door individuele mannetjes.

